

bestemd, ook overigens ingang heeft gevonden. In het eerste gedeelte van ongeveer 75 pp. worden enkele uiteenzettingen van meer algemeen aard gegeven over oplossend vermogen, viscositeit, ontvlambaarheid, giftigheid enz., terwijl in het tweede gedeelte van ongeveer 150 pp. de eigenschappen van een groot aantal oplosmiddelen uit allerlei klassen van verbindingen worden behandeld. Aan dit laatste gedeelte zal het werk voor de meeste gebruikers wel zijn groote waarde ontleenen. Op een enkele drukfout moge worden gewezen; het smeltpunt van dioxaan is niet -12° , doch $+12^\circ$.

Een lijst met handelsnamen en een inhoudsopgave verhoogen de bruikbaarheid van dit werk, dat in vele laboratoria een gewaardeerd en onmisbaar hulpmiddel zal zijn.

G. L. Voerman.

* * *

133.5 : 54(09)

Isaac Hollandus, de Alchemist van Stolwijk, door Dr. M. Wagenaar. Uitgeverij de Torentrans, Zeist, 1937, 348 pp., f 2.90, geb. f 3.90.

Het boek, dat onder bovenstaanden titel verscheen, is geen historische studie betreffende dezen alchemist, over wien veel geschreven, maar weinig bekend is (zie o.a. W. P. Jorissen, Chem. Weekblad 1917, 1918 en I. D. Moerman, Chem. Weekblad, 1932). Het is ook geen biographie romancée en zelfs geen roman biographique; het is een roman zonder meer, waarin Isaac Hollandus en zijn zoon sprekend ingevoerd zijn. Op de veel omstreden vraag naar het tijdperk, waarin Hollandus leefde, is dus in dit boek geen antwoord te verwachten, de schr. laat zijn verhaal spelen in den tijd van Prins Maurits. Wat de letterkundige verdienste van dit werk aangaat, de beoordeeling ervan moet aan de vakliteratoren overgelaten worden. Hier zij volstaan met de meening van referent, dat die lezers, die gaarne met hunne gedachten in het verleden verwijlen, aangename uren met de lezing zullen doorbrengen. De vlotte pen van den schrijver schiep een levendig, kleurig verhaal van het leven in onze oude steden en dorpen, zijn eruditie verrijkte de dialogen tusschen den ouden Hollandus en zijn zoon of ds. Triglandus met opmerkingen, die het overdenken waard zijn.

De schr. suggereert o.a. daarin, dat de besten onder de oude alchimisten bij hunne immer vruchteloze en desondanks onvermoeide pogingen, geïnspireerd werden, niet door zelfzucht, maar door een hogere naastenliefde, om door het goud of het Groote Elixer het lijden te verzachten hunner medemenschen in een wereld, die geslagen werd door onophoudelijke oorlogen, dus bittere armoede onder de lagere klassen, en door een overmaat van ziekten en pestilenties, waartegen de officiële pharmaceutische en medische wetenschap dier dagen geen raad wist.

J. J. Lijnst Zwikker.

* * *

532.5 : 539.217.1 (022)

M. Muskat, The Flow of Homogeneous Fluids through Porous Media, First Edition. McGraw-Hill Publishing Company Ltd., London, 1937, 763 pp.

In dit uitstekende boek behandelt Muskat de strooming van vloeistoffen en gassen door poreuse media. De grondslag van het boek wordt gevormd door de wet van Darcy: de snelheid van een vloeistof is evenredig met de drukgradient en omgekeerd evenredig met de viscositeit van de vloeistof, de evenredigheidsfactor, de permeabiliteit, zijnde karakteristiek voor het poreuse medium. Na een uitvoerige bespreking van de wet van Darcy en de bepaling van de permeabiliteit worden door combinatie van genoemde wet met de continuïteitsvergelijking en de toestandsvergelijking eenige differentiaalvergelijkingen afgeleid, die de uitgangspunten vormen voor de behandelde

practische problemen. Voor het meerendeel hangen deze nauw samen met de productie van aardgas en -olie. In verband hiermee kan het boek iederen ingenieur op dit gebied ten zeerste ter lezing worden aanbevolen. Bovendien echter worden een aantal andere problemen (o.a. op het gebied van irrigatie en drainage) besproken, waardoor het boek in uitgebreider kring de aandacht verdient dan men aanvankelijk zou denken.

De schrijver heeft bij zijn lezers, behalve eenige kennis van de differentiaal- en integraalrekening, geen bijzondere mathematische kennis verondersteld. Moeilijkheden zullen in dit opzicht dan ook niet worden ondervonden, temeer doordat de afleiding van de vergelijkingen steeds door een uitvoerige bespreking wordt gevolgd.

J. van Heiningen.

* * *

667.6 (022)

Paul Fleury, La peinture en bâtiment, décor et décoration. Nouvelle édition, refondue par L. Galletto. Libr. Garnier Frères, 6 Rue des Saints-Pères, Paris, 1937, 229 pp., 12 x 18 cm., prijs 16 frs.

Een overzicht van de voor de verffabricage in Frankrijk gebruikelijke grondstoffen, van de werktuigen en schildersgereedschappen en van de verschillende verfmethoden.

Het boekje staat nog vrijwel geheel op het standpunt van 20 jaar geleden en kan alleen van nut zijn voor hen, die zich op de hoogte willen stellen van de toestanden op verfgebied in Frankrijk.

J. Rinse.

542.9 : 547.07 (022)

Organic Syntheses, an annual publication of satisfactory methods for the preparation of organic chemicals, Reynold C. Fuson, editor-in-chief, Vol. XVIII. New-York, John Wiley & Sons, London, Chapman & Hall, Limited, 1938, 103 pp., 8 s. 6 d.

Organic syntheses XVIII bevat de beschrijving van 29 praeparaten, waarvan er enkele met elkaar in verband staan. Zoo worden besproken $\alpha\beta$ -dibroombarnezuur en het daaruit gemaakte acetylene-dicarboonzuur, aceto-benzylcyanide, dat door zwavelzuur phenylaceton en door behandelen met alcoholisch zoutzuur α -phenylacetyla-zijnester levert, verder β -broomaethylaminhydrobromide en het daaruit gevormde taurine, 3-4-dihydro-1-2-naphtaalzuuranhydride en het door zwavel gedehydrateerde 1-2-naphtaalzuuranhydride, diphenylselenide en het daaruit verkregen diphenylseleniumdichloride en triphenylselenoniumchloride. Verder vindt men er voorschriften voor de bereiding van α -acetothienon (met stannichloride als katalysator), allylamine, barbituurzuur (op dezelfde wijze als zijn meer bekende derivaten veronaal en -dial), betaïne-hydrazidehydrochloride, α -chloranthrachinon, 44' difluordiphenyl (volgens de methode van Schiemann), aethylbenzoylacetaat, N-aethyl-m-toluidine, l-histidinemonohydrochloride, α -hydrindon, malonzuur, methyliminodiazijnzuur, p-nitrobenzaldehyde (uit p-nitrotoluol via p-nitrobenzaldiacetaat), protocatechualdehyde uit piperonaal, phenoxthin, 2-phenylpyridine, anthrachinon- α -sulfonzure kali, p-tolylcarbinol uit p-tolylaldehyde en formaline.

I. J. Rinkes.

CHEMISCHE KRINGEN.

Chemische Kring Batavia. Op 17 Nov. jl. hield Dr. J. K. Baars een causerie voor den Kring over kleurenfotografie. Spreker begon met te memoreren, dat bij het woord kleurenfotografie de meesten onder ons direct denken aan Lumière, die in 1904 de autochrome plaat op de markt bracht, welke jarenlang de eenig verkrijgbare plaat was, welke fotografie in natuurlijke kleuren mogelijk maakte. Een bezwaar was echter,